

Vainikkalan riistamiehet ry
c/o Taipalsaarentie 6-8 B 16
53900 Lappeenranta

LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite: MMM:n lausuntopyyntö <https://mmm.fi/lausunnolla>
Lausuntopyyntö (Dnro VN/36093/2024)

Lausunto hallituksen esityksestä metsästyslain 41 §:n muuttamiseksi

Kiitämme mahdollisuudesta lausua Maa- ja metsätalousministeriön lausuntopyyntöön metsästyslain 41 §:n muuttamisesta ja suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamisesta. Esitämme seuraavat näkökohdat perustuen hallituksen esitysluonnokseen, tutkittuun tietoon ja julkisesti saatavilla olevaan aineistoon.

Suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen tarpeellisuus

Hallituksen esityksen mukaisesti suurpetojen kannanhoidollinen metsästys on tärkeä työkalu konfliktien lieventämiseksi ja sosiaalisen kestävyyden huomioimiseksi (Hallituksen esitysluonnos, 2025). Luonnonvarakeskuksen (Luke) tutkimusten mukaan karhu- ja susikannat ovat saavuttaneet tai ylittäneet suotuisan suojelutason, mikä mahdollistaa kestävänsä metsästyksen ilman lajien elinvoimaisuuden vaarantamista (Luke, 2024).

Kaakkois-Suomessa erityisesti susikanta on kasvanut merkittävästi ja alueella on esiintynyt lisääntyviä konflikteja karjatalouden ja metsästyskoirien kanssa, mikä tekee hallitusta metsästyksestä tärkeän välineen niiden hallintaan. Karhujen ja susien aiheuttamat vahingot maataloudelle, kotieläimille sekä metsästyskoirille ovat lisääntyneet, mikä korostaa kannanhoidollisen metsästyksen merkitystä alueen turvallisuuden ja elinkeinon turvaamiseksi. Kannanhoidollisen metsästyksen sallimisessa on tärkeää ottaa huomioon alueelliset eroavaisuudet sekä alueelliset tarpeet ja ennen kaikkea alueellinen kehitys.

Kansalaisten asenteet ja turvallisuushuolenaiheet

Tilastokeskuksen kyselytutkimusten mukaan kansalaisten enemmistö kannattaa suurpetojen hallittua metsästystä etenkin turvallisuuden ja elinkeinotoiminnan turvaamisen näkökulmasta. Kaakkois-Suomessa susihavainnot asuinalueilla ovat lisääntyneet. Monilla alueilla on jouduttu muuttamaan lasten koulumatkajärjestelyjä petojen vuoksi. Tämä osoittaa tarpeen tehokkaalle hallinnalle, joka huomioi sekä luonnon monimuotoisuuden että ihmisten turvallisuuden. Hallituksen esityksen mukaan suurpetojen metsästyksen mahdollistaminen vähentäisi tarpeettomia petokonflikteja ja vahinkoja (Hallituksen esitysluonnos, 2025) (Tilastokeskus, 2024).

Ruotsin petopolitiikka ja vertailukohta Suomeen

Ruotsissa suurpetojen kannanhoido perustuu alueelliseen yhteistyöhön ja paikallisten yhteisöjen osallistamiseen päätöksentekoon. Ruotsin ympäristönsuojeluvirasto (Naturvårdsverket) on linjannut, että hallittu metsästys on osa kestävästä petopolitiikkaa, jolla turvataan sekä lajien suojelun taso että paikallisten asukkaiden elinolosuhteet (Naturvårdsverket, 2024). Suomessa vastaavanlainen lähestymistapa voisi parantaa metsästyskäytäntöjen hyväksyttävyyttä ja tehokkuutta. Hallituksen esitysluonnoksessa on otettu huomioon Ruotsin mallin kaltaiset aluekohtaiset tarkastelut, joissa kannanhoidollinen metsästys määriteltäisiin lajikohtaisesti ja alueellisesti (Hallituksen esitysluonnos, 2025).

Bernin sopimus ja lainsäädännölliset mahdollisuudet

Bernin sopimus ja EU:n luontodirektiivi mahdollistavat poikkeukset suurpetojen suojelusta, kunhan ne eivät vaaranna lajin suotuisaa suojelutasoa. Suomen voimassa oleva lainsäädäntö ei tällä hetkellä tarjoa riittävää keinoa toteuttaa tätä käytännössä. Hallituksen esityksen mukaan metsästyslain muutos mahdollistaisi kannanhoidollisen metsästyksen siten, että se vastaa EU:n oikeuskäytännön asettamia vaatimuksia ja Bernin sopimuksen ehtoja (Hallituksen esitysluonnos, 2025).

Petovahingot ja niiden ennaltaehkäisy

Luonnonvarakeskuksen mukaan suurpedot aiheuttavat vuosittain huomattavia vahinkoja kotieläimille ja maa- ja metsätaloudelle. Esimerkiksi vuosina 2022–2024 petojen aiheuttamat porovahingot kasvoivat 30 % aiempiin vuosiin verrattuna (Luke, 2024). Kaakkois-Suomessa susien aiheuttamat karjamenetykset ja metsästyskoirien menetykset ovat nousseet huolestuttavalle tasolle. Karhujen aiheuttamat vahingot viljelyksille ja mehiläistarhoille ovat myös kasvaneet, aiheuttaen merkittäviä taloudellisia menetyksiä alueen elinkeinotoiminnalle. Hallituksen esityksen mukaan kannanhoidollinen metsästys on yksi tehokkaimmista keinoista petovahinkojen vähentämiseen ja petojen ihmisarkuuden säilyttämiseen, mikä vähentää myös viranomaisten tarvetta toimenpiteisiin, kuten poliisin suorittamiin karkotuksiin ja poistoihin (Hallituksen esitysluonnos, 2025).

Suotuisan suojelutason määrittäminen

Suotuisan suojelutason määrittäminen on tärkeää ja Suomen tulisi ottaa mallia Ruotsissa käytetystä mallista. Ruotsissa on onnistuttu määrittelemään suotuisan suojelutason viitearvot, jotka mahdollistavat kannanhoidollisen metsästyksen tehokkaan hallinnan. Esimerkiksi Ruotsissa on päätetty tutkimustietoon sekä muihin muuttujiin perustuen, että 170 sutta on riittävä määrä. Tämän määrän ylittävään osaan voidaan Ruotsissa kohdistaa kannanhoidollista metsästystä.

Suomen tulisi mahdollisimman pian määritellä suotuisan suojelutason aluekohtaiset luvut, jotta metsästyslupien myöntäminen oikeille alueille olisi mahdollista. Tämä varmistaisi myös, että kansallinen metsästyslainsäädäntö on linjassa EU:n vaatimusten ja luonnonsuojelun tasapainottamisen kanssa. Alueellisten erojen huomioon ottaminen kannanhoidollisessa metsästyksessä mahdollistaa tarkemman ja tehokkaamman hallinnan.

Lausunnon keskeinen sisältö

Metsästyslain 41 §:n muuttaminen siten, että suurpetojen kannanhoidollinen metsästys mahdollistetaan, on perusteltua hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti. Suurpetokantojen kasvu on lisännyt konflikteja ja turvallisuushuolia. Hallittu metsästys toimii tasapainottavana tekijänä luonnon ja ihmisten tarpeiden välillä. Kaakkois-Suomessa susien ja karhujen aiheuttamat vahingot ovat kasvaneet, ja paikallisyhteisöjen turvallisuuden ja turvallisuudentunteen takaaminen edellyttää hallittuja metsästystoimia. Suotuisan suojelutason määrittäminen mahdollisimman pian ja aluekohtaisesti, takaa tehokkaan kannanhoidon ja turvaa sekä petopopulaation, ekosysteemin että paikallisten tarpeet. Ruotsin esimerkki osoittaa, että alueellinen päätöksenteko parantaa metsästyksen hyväksyttävyyttä ja tehokkuutta. Bernin sopimus ja EU-lainsäädäntö mahdollistavat joustavat ratkaisut, jotka voidaan sisällyttää kansalliseen sääntelyyn. Esitetty lainmuutos tukee kestävää luonnonvarojen hallintaa ja parantaa paikallisyhteisöjen vaikutusmahdollisuuksia petopolitiikassa.

Lappeenrannassa 28.2.2025

Tuukka Vuorinen
Puheenjohtaja
Vainikkalan riistamiehet ry